

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury (platnost od jarního termínu roku 2026)

- **Rozšiřuje se okruh osob, které mohou konat zkoušku jako cizinci**

Změna se poprvé použije od jarního zkušebního období 2026.

V přihlášce žák uvede požadavek podle § 20 školského zákona na úpravu podmínek a způsobu konání zkoušky z českého jazyka a literatury společné a profilové části MZ. Podmínky a způsob konání maturitní zkoušky upraví ředitel školy na žádost osobě, která se

a) vzdělává ve škole mimo území České republiky ve školním roce, ve kterém koná maturitní zkoušku, a vzdělávala se ve škole mimo území České republiky alespoň 1 školní rok ze 7 školních roků bezprostředně předcházejících školnímu roku, ve kterém podává přihlášku k této zkoušce, nebo

b) vzdělávala ve škole mimo území České republiky alespoň 2 školní roky ze 7 školních roků bezprostředně předcházejících školnímu roku, ve kterém podává přihlášku k této zkoušce.

Tato úprava výrazně prodlužuje období, jež dává žákovi možnost konat zkoušku jako cizinec.

- **Didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura**

trvá 85 minut a žákovi podle § 20 školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu z českého jazyka a literatury o 30 minut a má možnost použít překladový slovník.

- **Písemná práce z českého jazyka a literatury**

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov, tj. nejmenší možný počet slov, při kterém lze práci hodnotit je 250; písemná práce trvá nejméně 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce již nemá žák možnost použít Pravidla českého pravopisu. Konkrétní délku konání a počet slov stanovuje ředitel školy.

Pro písemnou práci ředitel školy stanoví nejméně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.

Ředitel školy určí způsob záznamu vytvářeného textu a seznámí s rozhodnutím žáky nejpozději 2 měsíce před konáním příslušné zkoušky. Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy. Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas; v případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.

Žákovi podle § 20 se na jeho žádost prodlužuje doba konání písemné práce z českého jazyka a literatury o 40 %. Při konání písemné práce může použít překladový slovník. Překladový slovník může být využit v listinné podobě nebo v elektronické podobě, je-li k dispozici k využívání off-line. Cizinci bez doporučení se musí domluvit se školou, jestli a jakým způsobem budou překladový slovník využívat. Slovník nesmí být v mobilu – mobil není povolená pomůcka.

Od jarního zkušebního období 2026 již tito žáci nemohou využívat Slovník spisovné češtiny.

(Obsah a témata jsou výlučně v gesci jednotlivých škol, stejně jako hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury. Kritéria hodnocení musí být stanovena předem a maturující žáci s nimi musí být seznámeni nejpozději před zahájením zkoušky. Kritéria hodnocení by měla brát v úvahu stylistickou úroveň vypracování textu, dodržení tématu, slohového útvaru a bohatství lexika, stejně jako oblast gramatiky, morfologie s důrazem na syntaktickou stavbu textu.

Rozsah a jeho dodržení je pro práci zásadní.

- **Ústní zkouška z českého jazyka a literatury před zkušební maturitní komisí**

Ředitel školy určí v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam nejméně 60 literárních děl. Ředitel školy s více obory vzdělání může vytvořit jeden maturitní seznam literárních děl, který obsahuje literární díla pro různé obory vzdělání. Zároveň ředitel školy stanoví kritéria pro sestavení vlastního seznamu literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria platí i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.

Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii žák připraví vlastní seznam literárních děl v počtu stanoveném ředitelem školy; nejnižší počet literárních děl v žákovském seznamu je 20. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 až 20 minut (dle rozhodnutí ředitele školy). Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu. Neodevzdá-li žák do 31. března, resp. do 30. června, vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání.

Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Ředitel školy zajistí pracovní listy pro žáky k dílům z jejich vlastních seznamů literárních děl. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

- **Hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka a literatury**

U zkoušky z českého jazyka a literatury tvoří hodnocení pís. práce 40 % a ústní zkoušky 60 %.

- **Nárok na uzpůsobení podmínek konání maturitní zkoušky pro cizince dle § 20 odst. 6 školského zákona**

Podmínky a způsob konání maturitní zkoušky upraví ředitel školy na žádost osobě, která se

a) vzdělává ve škole mimo území České republiky ve školním roce, ve kterém koná maturitní zkoušku, a vzdělávala se ve škole mimo území České republiky alespoň 1 školní rok ze 7 školních roků bezprostředně předcházejících školnímu roku, ve kterém podává přihlášku k této zkoušce, nebo

b) vzdělávala ve škole mimo území České republiky alespoň 2 školní roky ze 7 školních roků bezprostředně předcházejících školnímu roku, ve kterém podává přihlášku k této zkoušce.

Změny se uplatní od jarního zkušebního období 2026.

Žák požádá v přihlášce (zatrhnutím příslušné kolonky) o uzpůsobení podmínek pro konání zkoušek na základě § 20 odst. 6 školského zákona a přiloží k přihlášce originály nebo úředně ověřené kopie o předchozím vzdělání mimo území ČR včetně jejich překladu do českého jazyka. (V případě pochybností o správnosti překladu může ředitel školy požadovat o předložení úředně ověřeného překladu.)

- **Odlišnosti konání maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky**

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají podle závažnosti svého znevýhodnění právo na úpravu prostředí, navýšení časového limitu, obsahové a formální úpravy zadání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky, odlišnosti v hodnocení, použití kompenzačních pomůcek, tlumočení a technickou nebo speciálně pedagogickou asistenci a přepis řešení zkoušek do záznamových archů v souladu s doporučením vydaným školským poradenským zařízením. Podrobnější vymezení těchto služeb je uvedeno v příloze č. 3 k vyhlášce č. 177/2009 Sb.

Podmínky pro konání maturitní zkoušky se upraví žákovi na základě doporučení. Pokud potřeba vznikne v době, kdy již není možné vydat doporučení, může ředitel školy v dohodě s daným školským poradenským zařízením, a v případě společné části maturitní zkoušky rovněž v dohodě s CZVV, uzpůsobit konání zkoušky s přihlédnutím k pravidlům uzpůsobení maturitní zkoušky podle přílohy č. 3 k této vyhlášce.

(Škola bude ve spolupráci se školským poradenským zařízením navazovat na opatření, s nimiž se žáky pracovali a hodnotili je po celou dobu vzdělávání.)